

ЧАСОНИСЬ
для
руських родин.
Виходить щодня
крім днів по
неділжх і святах.

БУЖОВІНА

Редакція і адміністрація в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Передплата
10 ар.

Чому ми маємо так мало інтелігенції?

II.

Ми вже в попередній статі згадували, яка то біда Русинам з тим, що в школах не вчать по руски. Нині придивимо ся тій справі ближше.

Ту біду видко найліпше при вступних іспитах, при услівнім увільненню від оплати шкільної (Stundung) і остаточнім увільненню та при науці руских дітей в німецькій гімназії.

Більша часть рускої молодіжи не вступає до гімназії тому, бо знає, що не зложить по німецьки вступного іспиту. Ті наші ученики, що їх маємо по гімназіях, то задалегідь приготовлені діти нечисленної рускої інтелігенції, або діти, що зросли по містах, де мали нагоду привчити ся німецької мови. Селянських дітей в гімназіях дуже мало. Звідси то походить, що число руских гімназистів не зростає, а є менше більше однакове через довгі літа. Не зголошує ся їх більше — і вже.

Коли торік пішла вістка по краю, що отвирає ся при черновецькій гімназії паралельна класа руска, то в Чернівцях приготувляло ся до сеї першої рускої класи 93 дітей, а на провінції — після справоздань учителів — около 160 дітей. Коли-ж небавом потім люди дізнали ся, що в тій новій рускій гімназії вступні іспити будуть такі самі, як у старій німецькій, (з чого виходило, що мало ставляти ся до руских дітей далеко більші жаданя, як до німецьких), число сих кандидатів на гімна-

зистів відразу в п'ятеро поменшало. З Галичини з сумідетва прийшло сім учеників, думаючи, що се така сама гімназія, як рускі в Галичині; а буковинські Русини просто з сорому, аби не дати внасти новій інституції з рускою вивіскою, повисували свої діти до неї на науку і на — муку. Правда, через то число руских гімназистів зросло, але всеж не так значно, як у Волохах, що в Сучаві з 12 учеників дочекали ся небавом 40, а потім і 79. Волохам улекниши Німці зрієт інтелігенції, а нам утрудниши.

Очевидна річ, руский ученик в такій німецько-рускій гімназії, хоч би був і сильний і талановитий, не може так скоро привчити ся німецької мови, щоби вже в початках мав добрий поступ і був на тій підставі увільнений від оплати чесного. Він мусить платити не малу, як на наші відносини оплату — значить: в самих початках перешкода. Нічо дивного, що в порівнанню з німецькими дітьми ученики-Русини страшенно гублять ся по дорозі науки, покидають школу і шукають иньшого хліба, бо з Німцями конкуренція в школі не можуть видержати. До осьмої класи, до матури доходить Русинів дуже мало. Найліпший доказ на то дають числа: Від 1884 року до 1889 вступило до першої класи черновецької гімназії 433 Німців а 121 Русинів. З них за той сам час до осьмої класи дійшло 171 Німців а 29 Русинів. (39.7% і 23%), з чого видко, що Німцям майже два рази лекше йде наука, як Русинам.

Шкода, що із справоздань шкільних годі дійти, кілько Русинів складає іспит

зрілости; а то певно показало би ся, що вийшло би ще менше, як 23%. Сі числа не потребуєть дальших пояснень; они говорять самі найліпше.

Може би хто хотів ту сказати, що певно наші діти більше тупоумні, як німецькі, тому і гірше вчать ся. На то можна відповісти прикладами з руских гімназій в Галичині, що так не є; противно наші діти що найменше так само спосібні, як німецькі.

І так в рускій гімназії у Львові в тім самим часі істєтьох діт до першої класи вписало ся 533 учеників, а з них до осьмої класи дійшло 274 т. е. 51%. Сей далеко красший поступ в науці учеників рускої гімназії походить зовсім не від того, що може польські інспектори лагіднійше кажуть класифікувати; ми знаємо навіть, що аби не дати нікому ніякого підозріння, по руских гімназіях в Галичині самі професори класифікують за остро, нераз аж безпощадно; — лише той поступ походить від того, що ученикам легко вчити ся в рускій мові. Так було там:

До I. класи вступило	до VIII. класи дійшло:
1884 : 99	1891 : 47
1885 : 97	1892 : 39
1886 : 97	1893 : 36
1887 : 87	1894 : 44
1888 : 84	1895 : 51
1889 : 69	1896 : 57
разом 533	разом 274

Як бачимо з сеї таблиці, то хоч менше вступало учеників до першої класи, але більший процент їх доходив до 8 класи.

Липа на межі.

НАРИС
Евгенії Ярошинської.

Завтра мала я покинути мої рідні сторони. Сеся обставина вилвала на ціле мое ество пригноблюючо, робила мене сумною, первоюю. Мені дуже жаль було покидати ті сторони, де я зросла, виховала ся, перебула гіркі і солодкі хвилі життя. Цілий день зійшов мені сей в темі: над вечер пустила ся я на свій звичайний прохід, щоби ще раз подивити ся на ті місця, де проводила веселі, шасливі хвилі, де мариза фантазувала про яесь ідеальне надземне буте. От тут єї дерева, що украшають стежку понад яр, — кілько то раз бачили вони мене в ріжнім настрою, нераз у веселім, частійше в сумнім, але природа, свята природа, гоїла всі рани, бо хто схоче сумувати, побачивши перед собою так гарно розстелені образки, які я тепер перед очима маю? Кому не стануть вони цілющою водою, тим більше, коли вони належать до его коханої землі. Я стою на високій горі у котрої ніг широкий Дністер тихо пливе. На его другім березі розлягає ся по одну руч село, по другу густий ліс, що виглядає против заходячого сонця, мов мягкий, аксамітний коверець. Відтам чути щebet птахів, дзвінки худоби, єспів

та гру настухів. По правій руці стелить ся мое любе село з високою церквою на середині, чепурні хати стоять близько себе, змежи буйних садів визирають вони мов сонечко зза хмар. В тих хатах жие той нарід, котрий я знала, любила, котрого сумна, тужлива пісня пристала мені до серця, котрого горе, радість і щасте я дїлила. Тепер мушу я тих людей кидати... Щое важкого залагло на сю думку мою душу, щое здавило мене в грудех, а коли в тій хвилі розлягла ся пісня робітників:

„А в чужині тяжко жити,
Так як камінь підоймити,
Камінь здойму відпочину,
А в чужині марно згину;“

12
випетунило до горла і витиснуло горячі сльози. Я пішла дальше, ще дальше, щоби попрощати ся в послідне з всіма любими місцями. В думках не зважала я на надходячий сумерк і на чорні, грізні хмари, які надходили зі сходу. Аж відгомон далекого грому збудив мене до теперішности.

— Треба вертати ся домів, ще мене дощ змочить, та всі мою романтичну прогулку висьміють“.

Я хотїла сей похвальний намір зараз сповнити, але зайшла в тім перешкода. Була я саме на готари поля, котрого назначили великим, тесаним каменем; зараз коло того каменя стояв високий хрест, а під хрестом побачила я сельску

дівчину на вколівках. Се мене заінтересувало, бо щож она тут далеко від села мала робити? Я пристанула і чекала, доки она не скінчить молити ся. За кілька хвиль дівчина ударила кілька поклонів і встала, а побачивши мене, почервонїла вся і поздоровила тихо: „Добрий вечер“.

Се не була дівчина з нашого села, мусїла одже бути з поблизького, до котрого тепер мені ближше було, як до свого.

— Ах як добре, що ви сюди прийшли, — почала она знов, загикуючись при тім, — ви нас порадите, скажете, що робити?

Я здивовала ся.

— Що я тобі можу порадити? — питаю ся і дивлю ся в єї гарне, румяне лице.

— Все, все; она казала, що той, хто саме в захід сонця переходити-ме попри готар, порадить нам.

— Хто казав?

— Таже она — ворожка, — і засоромившиє спустила очи в долину.

Я усміхнула ся.

— Одже ти вдавала ся в ворожку, чи ти не знаєш, що се грїх, та що они тільки людей туманять, бо самі нічого не знають?

— Я знаю, що се грїх, та бо як на чоловіка біда прийде, то він Бог знає куда вдав би ся, аби тільки лиха скараскати ся.

— Якеж лихо тебе напало? Розкажи мені. Голосний грім завторував моїм словам.

Тими числами ми виказали достаточну значіне рідної мови в гімназії. На другий раз напишемо, яку нам Німці штуку втяли з нашими паралельними рускими клясами при тутешній гімназії.

Наші селяни за морем.

Вражіння з Канади о. Нестора Дмитрова.*

(Дальше.)

З S. Edmonton виїхав я 4. мая 12 миль до Rabbit Hill, де сподівався застати наших 11 родин з Ярославського повіта переважно з сіл Висоцька, Ветлин і Лазі. — Поміж російськими Німцями осіли ся наші Русини і покупили у Німців фарми вже готові зі всіми будинками і знаряддями господарськими. Чи вони добре зробили, купуючи землю і цілі газдівства, покаже ся зараз з рахунку: Земля в Rabbit Hill високо положена — добра земля. Теодор Фур з Висоцька приїхав в транспорті Олеськова з сумою 500 долларів. В Edmonton зробив ему пропозицію Німець, щоб купив собі его газдівство за 700 долларів. Газдівство то таке: орного поля 40 акрів (проче діє і сіножати), розуміє ся заораного і засіяного; — хата, шинхлір, стайні, пару коней з упряжею, дві корови, бугай і двоє телят, 14 свиний, 30 курей, машини, плуг, борони — всі знаряди господарські, як сокири, мотики і др., кухонні річч і ціле уряджене в хаті. Зараз в осени 1896 року зібрав чоловік 140 бушлів пшениці, ячменю 120, вівса 350, а бульб 200 б. З того збіжа продав 100 б. по 67 цнт., 160 бушлів по 23 цнт. ячменю, 10 бушлів по 20 цнт. Свиний продав на 50 долларів, а ще має на продаж. Сеї весни засіяв 15 б. пшениці, вівса 70 б., 10 б. ячменю, 15 б. картоплів. Всего доведу має 100 долларів. — Порівняймо тепер фармера, котрий прийшов з тою самою сумою і осів на гомететі. Всі гроші вложив в господарку, купив знаряди господарські за дорогі гроші, худобу, збіже на засів, в решту грошей прожив, бо мусів 1½ року з цента жити. Нині фармер на гомететі вже цента не має, а хліба свого першого покоштує аж в осени.

Я не беру ся рішати, чи ліпше купувати господарства готові, чи осідати на фармах і мольною працею доробляти ся кавалка хліба — бо я не фаховий чоловік в тім взгляді, я лиш потую нагі, правдиві факти, та єсьм певний, що таке потоване фактів на щось придасть ся. Для

*) Гляди число 123 „Буковини“.

Дівчина видивила ся на мене благаячи. — Ходіть до нас, пані, ми сидимо зараз з краю, то не дуже далеко, от буде дощ та змочите ся.

Ся рада здавалась мені не злою.

— А як я потім назад верну ся?

— В нас є коні, то повеземо вас.

— Ну добре, я піду з тобою, але вповідай мені, якої тобі ради треба?

По дорозі довідала ся я від Васильки, так звала ся моя провідниця, що єї батько Митро Загірний був великим богачем і мешкав в сусідстві з другим таким дукою Николаєм Финюком. В Николая був син Онуфрій, одже родичі вважали, що дуже добре було би збити оба ґрунти до купи, повінчати своїх дітей і лишити їм найбільше господарство в селі. Онуфрій і Василька, що вже давно щиро любили ся, були не від того, весіле мало ся вже небавом відбутти, як склала ся така подія, що нарушила згоду межі сусідами і загрозила молодятам розлукою.

На межі, що ділила один ґрунт від другого, стояла широка, стара липа. Гарне дерево впадо якомусь переїзжому майстрови в очи, ему треба було липового матеріялу, тож він спитав Загірного, чи не продав би ему липу. Той спершу не хотів нічого чути про продаж, але як майстер подав ему такі гроші, про які ему й не снило ся, дав ся намовити і добив торгу. На другий день привів майстер кілька людей, щоби помогли ему звалити дерево. Коли они забирали

занотованя маю такий факт. Двох наших людей купили до спілки фарму за 800 дол. Заплатили 200 дол., а проче лишилось на довзі. Та чи видів хто такий дурний розум? Они 600 дол. во віки не заплатять, намучать ся, стратять послідній цент, втічуть з купованої фарми і зачнуть доробляти ся на гомететах. Коли-ж наш чоловік нікого не порадить ся, тільки робить сам своїм галицьким розумом.

Податки. Податок платить фармер, котрий уже дістав фарму в фактичне посідане, від ґрунту і від рухомого маєтку 1% (по центі від сотки). Фарму такують звичайно на 480 дол., отже податок на цілий рік від 160 акрів 4 дол. 80 цнт., а як хто має в худобі і в знаряддях господарських маєтку 300 дол. платить 3 дол. податку, разом: 7.80 на цілий рік. Однак треба і на то увагу звернути, що фарми по-дальше від міста оцінені на менші суми; крім того є податок на школу: ¾ громада, ¼ ряд і на будову і на удержане учителя. Податок на дорогу: два дні роботи на рік, або в грошах 2 долари.

* * *

З Edmonton поїхав я до Winnipeg.

Я би і не згадував про ту подорож, як би не Хінці і Японці. Одна родина хінська, а дві японські їхали, як пани в sleeping car. — Та яка-ж велика різниця між тими двома народами, що недавно себе за чуби сіпали!... Японці, нарід на скрізь культурний. В одягах світових, манери висококультурних людей, ані не пізнати їх, що они з Азії. Нічим не ріжнять ся від Американців. А що світ звик культуру народа міряти після его жінци, тож я возьму в порівняне жінцину японську і хінську. Обі разом їдуть в однім вагоні до спаня. Жінцина японська чистенько і густовно убрана по світовому, мила брутетка, поводить ся зовсім як lady — їде разом з мужчинами на обід — взагалі робить вражіння Американки. Жінцина хінська в одягу національнім вже відріжняє ся від прочих людей, ветидлива, тримає ся здалека від товариства, їсти приходить по всіх, криє ся в своїм кутку цілий день — однак не разить своєю особою, як би то разила наша невіста. Хінці і Японці, стигаючи з Америкою, завдячують їй дуже много. Мій товариш Япончик говорив досить добре по англійски і їхав яко агент великої фабрики біциклів до New York, щоб з американськими фірмами навязати потрібні торговельні зносини.

Дивив ся на ріжний нарід і думаєш собі: всякі Азійці культурнійший нарід, як наш Русин!

Та вже, як почав я говорити про культурність народів, то годі мені не згадати про по-

ся обмотувати віти липи шнуром, надійшов Финюк. Ему було жаль дерева, з гнівом приступив ближше і заборонив дальшу роботу.

— Не гнівайте ся, свату, — почав Загірний ввагоджувати, — я дістав добру заплату за дерево, а як ви маєте яке право до него, то ми не будемо сварити ся, я дам вам вашу пайку. Але розлючений сусід крикнув:

— Я не потребую вашої пайки: я не дам се дерево зрубати, під котрим ще наші діди в холодку лежали.

Загірний почухав ся в потилицю.

— Ваша правда, свату, шнода дерева, а й не дуже похочував его продавати, але той, як впелескав ся, то годі було его збуги ся. Та коли вже гроші взяв, то не можу касувати свого слова.

— Ого мені продаж, — глумив ся Финюк, — ви можете собі з своїм добром робити, що хочете, але дерево належить так до мене, як до вас, а я не дам з него й листочка зірвати, се мое послідне слово.

— Та то ще не знати, чи ви маєте яке право до дерева, — сказав Загірний вже злий. — Оно стоїть правда на спідній межі, але коріне розросло ся все по моїм власнім ґрунті.

(Конець буде.)

рядок днівний в sleeping car. З Calgary до Winnipeg дві доби їзди. В sleeping car множество народа. Рано, коло 7 години, люди встають. Жінцини мають свої умивальні, мужчини свої. Кождий чоловік мие ся рано докладно, накладає чистий ковнірик і маншети, годить ся і так чистенько убраний їде на снідане до dining car. Правда, що платить ся 75 цнт. за снідане, тільки і за обід і за вечеру, але їсти вже по-достатком і з всяким можливим комфортом. В першій половині мая подавали суниці і другі вчасні овочі. Цілий день тихісенько між народом, без крику і гуку. Чемність надзвичайна, пошанованя для жінцини незвиклі. Та впрочім і не може бути инакше, як хто раз бачив жінцину американську з єї високою інтелігенцією. Жінцина американська так імонує своєю інтелігенцією, що мужчина, хотьби найнижшої морали, мусить чою схилити. Около 10 години вечером всі удають ся на спочинок. Я не один уже раз їздив з Американцями, 4 доби їхав безперестанно треном, а не видів і не чув сварки, а навіть слова образливого між людьми. Люди грають в карти, диспутують між собою, преці знайшла би ся нагода до суперечки. — А скільки то разів Русини посварили би ся за політику! Нарід американський не знає політики. Тарифа цлова, business, справи житеві, тай ювілей королевої Вікторії, отсе на разі політика канадійських Американців.

Війскові шпіони.

В понеділок дня 14. червня розпочав ся у Відні процес б. надпоручника Павла Бартмана і б. каптана Йосефа Ванічка, котрих в своїм часі арештували у Львові. Їх арештоване зробило тогди велику сензацию, а теперішній процес будив загальне заняте. Акт обжалованя закидає обом, що за гроші видавали плани твердинь, залізничих шляхів, переведеня мобілізацій і т. п. війсковому аташе у Відні одної сусідної держави. Ні того аташе, ні тої держави не називає нігде акт обжалованя, але єсть ним полковник Воронин у Відні, війсковий повномочник Росії.

В поїзді залізничім на шляху Лавочне-Львів кондуктор Шиговский замітив дня 6. лютого одного подорожного, що безнастанно стояв на платформі і робив якісь записки. Кондукторови видало ся се підозрілим, він зателефував до Стрия і там заарештували цікавого туриста. Був ним Павло Бартман. При ревізії, яку перевели у него в дома у Львові, найшли багато доказів вини. Показало ся, що від року 1890 він був на платній службі „чужосторонної держави“ і доставляв їй найтайніші воєнні устроєня Австрії. З найдених паперів виїшла на яву співвина Ванічка в тій справі, але сам акт обжалованя означає єї провинною далекої співучасті.

По відчитаню акту обжалованя Бартман сам оповів досить широко і ясно про спосіб своєї діяльності. Він уважає себе безвинним, бо всякі дані, які подавав чужій державі, брав з підручників загально доступних, зі своїх відомостей і комбінацій. Був сином убогих родичів і ще до послідного часу мусів удержувати свою матір. Кінчив кадетську школу на кошт державний. Бувши офіциром брав участь в битвах коло Кривошиї і був би зробив карієру у війську, колиб не лихварекі довги. Мусів квітувати і опинив ся без способів до життя. Тогди пробував вступити до якої чужосторонної армії, але всюда відказували ему, бо був піхотинцем. Так се-мо звернув ся був і до воєнного аташе держави, котрої був противником. Бартман покликуював ся на те, що уміє по німцки, по польски і по сербски, але аташе відповів ему, що австрійскі офіцири просто засинують его такими просьбами. Натомість предложив ему аташе збирати інтересні досвіді воєнної організації Австрії і вививши сейчас 150 рубл. сказав: Покажіть що знаєте? Може бути, що знаєте дещо про твердиню К.? (Председатель трибуналу додає тут, що за ті інформації одержав Бартман за трома наворотами по 3.500, 1.700! і 2.000 зр.). З Ва-

чи моя? Чоловік каже: „Вже би я ніколи не лишився сам дома! Я вже більше не буду нарікати на твою роботу, бо переконав ся, що твоя робота против моєї тяжша.“ Як він швидко переконав ся, хоть не прав білизни і не пік хліба! Як би було треба ще й то робити, то що тогди?

Графиня О. Суліван, з дому Шарльота Вольтер, померша голосна артистка двірського театру, зачала була свою кар'єру тим, що носила на голові кошики з речами акторам до гардероби. Була донькою дуже убогих родичів в Кольонії. Ті вражіння, яких дізнала стоячи в кутику за кулісами, стали для неї провідною ідеєю життя. Але довго мусіла бороти ся заким пізнали ся на ній. Через десять літ виступала по менших вандрівних театрах, аж потім дістала ся до Карлтеатру до Відня і тут звернула на себе увагу тогочасного інтенданта Лявбого, що вславив ся відкриттям нових талантів. За чотири роки могла она нарешті виступити в двірськім театрі у Відні в р. 1862 і сей день стає для неї початком її слави. Вже в 40-ім році виїхала за графа О. Сулівана, амбасадора бельгійського правительства у Відні, і прожила з ним щасливо чотирнацять літ в найбільших почестях серед аристократичного товариства у Відні. По смерті графа жила самітно у своїй вилі коло Відня, урядженій з князівською виставністю а єї одинокою розрадою була сцена. В завіщанню поробила численні легати на добродійні цілі а єї маєток виносить готівкою пів мільона зр., крім двох віль з урядженем і коштовних дороговцінностей, що становлять мовби який музей. Маєток унаслідить дальша родина, бо графиня була бездітною. Померла в 63-ім році життя.

Телеграми „Буковини“.

З дня 18-го червня 1897 року.

Париж. Вчора вечером вибухнула бомба на пляцу Згоди перед намятником Страсбургга. Вибух був дуже сильний і наступив підчас великої зливи, коли пляц був майже цілком безлюдний. Пекольна машина мала форму горшка. Ніхто не ранений ані нема жадної шкоди. Підложене бомби мало хіба за ціл зробити демонстрацію. Поліція догадує ся, що сю бомбу підложив той сам, що оногди допустив ся замаху на президента.

ПОЇЗДИ ЗЕЛІЗНИЦЬ
ВІД ДНЯ 1-го мая 1897 після часу середно-європейского.

ВІДХОДЯТЬ З Чернівців						ПРИХОДЯТЬ ДО Чернівців					
до Неволоківця, Святина, Львова, Відня						з Відня, Львова, Святина, Неволоківця					
819	854	1232	404	1025		1128	320	757	811	610	
до Глібоки, Гадікфальви, Гатни, Іцкан і Бурдуженів						з Бурдуженів, Іцкан, Гатни, Гадікфальви, Глібокої					
1148	351	832	—	655		—	809	1212	350	1000	
до Садагури, Боина, Новоселці						з Новоселці, Боина, Садагури					
645	430	—	—	—		—	1113	950	—	—	
з Глібоки						до Глібоки					
до Карапчева, Сторожанця, Бергомету, Межибродів						з Межибродів, Бергомету, Сторожанця, Карапчева					
814	535	—	—	—		635	1037	800	—	—	
Перший поїзд іде на шляху Бергомет-Межибродів від 1-го марта до 3-го вересня що влітку і влітку.						Перший поїзд іде на шляху Бергомет-Карапчеві тільки в поведінку; другий поїзд на шляху Бергомет-Межибродів тільки від 1-го липня до 31-го вересня що поведінка і четверга; третій поїзд не іде в поведінку.					
з Гадікфальви						до Гадікфальви					
до Радівця						з Радівця					
610	1093	238	612	805		512	855	115	550	747	
з Гатни						до Гатни					
до Качика, Гурагумора, Вами і Кімполонгу						з Кімполонгу, Вами, Гурагумора, Качика					
1010	201	—	—	—		1258	625	—	—	—	
з Іцкан						до Іцкан					
до Сучави						з Сучави					
327	630	1609	216	718		412	842	130	630	837	
з Вами						до Вами					
до Руче-Молдавиці						з Руче-Молдавиці					
345	647	913	1152	250		812	1259	204	322	545	905
Поїзди ідуть від часу до часу. Розвідати можна на станціях Вами, Драгова і обох Молдавицях.						Поїзди ходять від часу до часу. Розвідати можна на станціях Вами, Драгова і обох Молдавицях.					
з Карапчева						до Карапчева					
до Чудина в. С.						з Чудина в. С.					
854	1097	615	—	—		555	555	—	—	—	
Перший поїзд іде що поведінка, другий з винятком поведінки, п'ятий кожної днини.						Перший поїзд іде що поведінка, другий з винятком поведінки.					

□ поїзди поспішні; * поїзди особові; без знаку поїзди мішані. Час середно європейський іде о 46 минут пізніше від черновецького часу; пічний час рахує ся від 6 год. вечером до 5 год. 59 мин. рано і означає ся підчеркнем минут.

Для панів учителів!
INSPECTIONSBERICHT,
Jahresausweis
і Шкільні повідомлення
(Schulnachrichten)
е на складі
в друкарні „Рускої Ради.“
Просимо о замовлення.

„РУСКА БЕСІДА“
в Чернівцях
має на складі отсі свої видання:
„ІЛЮСТРОВАНА БІБЛІОТЕКА“
для молодіжи, міщан і селян з року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892 і 1894 по 1 зр. за рочник, а всі 7 разом 6 зр.
„ЧУМА ГОРІЛЧАНА,“
сумна історія, для перестороги і науки. 80 сторін за 20 кр.
Замовлення приймає й редакція „Буковини.“

ХРИСТИЯН МАЛЬКНИХТ

ц. к. упривілейована фірма

в **С. Ульріх-Греден, Тироль**

поручає свої деревляні вироби церковних річий, як престолы, казальниць, статуї святих всякого рода і величини, плащениці, Гроби Хр., вертени, релієфні вироби мук Ісуса Христа — все гарно вироблене і по уміркованих цінах. Також приймає ся й замовлення на ивльні подібні вироби з дерева.

Ілюстровані ціниці, образки і разунки висилає ся на жадане **безплатно.**

Припоручення:

Пане Малькнихт! На ваше запитанє, чи я задоволеній а задоволеній у вас статуї Серця Ісуса Христа, котру я одержав точно на означеній час, я обовязаний замість відповіди зложити вам мою подяку за докладне і плаєстичне ображенє фігури взагалі, як також за гармонічний і артистичний виріб поодиноких частий та за густовне окрашенє єї. — Дякую. Володимир Гадікевич, рим. кат. парох.

Ваша Весечности! Яко приятель штуки мушу вам висказати мое повне признанє за прислані для нашої церкви пять статуї природної величини: св. Йосифа з дитятем, Серце Ісуса Хр., Преч. Діви, і в., бо они визначають ся не лише своїм артистичним виробом, але й дешевими цінами. Поручаю вас длятого всім приятелям штуки. З поважанем

Йосиф Ленартович, парох в Любчи коло Подюви в Галичїні.

Святой Иосиф с Девой Марией и Иисусом Христом

Пам'ятайте на Народний Дім в Чернівцях!

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

За редакцію відповідає **Осип Мановей**

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Хромовского.

